

Juryrapport SKG Award 2022

De SKG Award, een initiatief van de Stichting Kennis Gebiedsontwikkeling, is bedoeld voor gebiedsgerichte ontwikkelingen met een duurzame, integrale visie. De prijs is in 2019 [in het leven geroepen](#) bij het afscheid van SKG-directeur Agnes Franzen, die zich altijd hard heeft gemaakt voor duurzame gebiedsontwikkeling.

Voor de derde editie van de SKG Award is een deskundige jury gevraagd om negen inzendingen te beoordelen. In 2022 bestaat de jury uit: Anjelica Cicilia (director acquisition & development bij Syntrus Achmea), Ed Anker (wethouder van onder andere Ruimte en Wonen in Zwolle), Joks Janssen (senior-adviseur-onderzoeker bij PON & Telos en Professor of Practice aan Tilburg University), Joost Zonneveld (hoofdredacteur Gebiedsontwikkeling.nu) en voorzitter Co Verdaas (hoogleraar gebiedsontwikkeling aan de TU Delft).

De lat steeds hoger

De jury heeft op basis van de aangeleverde visies, stand van zaken en beeldmateriaal van de negen inzendingen een eerste selectie gemaakt. Over de hele linie is de jury zeer enthousiast over hoe stappen worden gemaakt in duurzame gebiedsontwikkeling.

Waar duurzaamheid tien jaar geleden nog gelijk stond aan het klassieke milieuthema is dit inmiddels veel breder geworden. Er wordt niet alleen geëxperimenteerd op verschillende schaalniveaus, fysieke en sociale duurzaamheid worden steeds vaker nadrukkelijk met elkaar verbonden. Biodiversiteit, duurzame energieopwekking, betaalbaarheid, klimaatadaptatie, sociale cohesie, data, het is een breed pallet van duurzaamheidsmaatregelen die in gebiedsontwikkeling echt op elkaar betrokken worden. Bovendien wordt de lat steeds hoger gelegd. De jury is daarover heel positief over.

Eredivisie

Het hoge ambitieniveau in alle projecten maakte het de jury niet gemakkelijk om tot keuzes te komen. Er zijn meerdere beraadslagingen nodig geweest om een eerste selectie te maken en om uiteindelijk een winnaar uit te roepen. Dit heeft te maken met de verschillende soorten projecten die zijn ingediend: allemaal zeer duurzaam, vernieuwend en ambitieus maar ook heel verschillend van aard qua locatie, omvang, opgaven, samenwerkingspartners, realisatie et cetera. Dit heeft ertoe geleid dat net als in topsport uiteindelijk kleine verschillen de doorslag hebben gegeven. Die vergelijking misstaat niet want we hebben het hier ook over de eredivisie van duurzame gebiedsontwikkeling.

Het project [Weerstand Roermond](#) wil de jury speciaal vermelden. Dit project op een oud terrein van Philips bevindt zich nog in een te vroeg stadium voor een nominatie maar de plek spreekt zeer tot de verbeelding vanwege de bijzondere eigenschappen van het terrein en de manier waarop de initiatiefnemers met placemaking bezig zijn. De juryleden kregen direct de neiging om mee te helpen om dit project verder te brengen want de opgave is wel fors om het gebied in deze niet al te grote stad van een stevig financieel fundament te voorzien.

Drie genomineerde projecten

De drie genomineerde projecten voor de SKG Award 2022 zijn Buiksloterham in Amsterdam, Ecowijk Soesterhof in Amersfoort en Schiphol Trade Park in Haarlemmermeer.

Buiksloterham (Amsterdam)

[Buiksloterham](#) ligt in Amsterdam aan de noordelijke IJ-oever en transformeert van een vervuild industrieel bedrijventerrein naar een duurzame stadswijk met meer dan acht duizend woningen, voorzieningen én werken, waaronder maakindustrie. Het gebied geldt als een *living lab* voor duurzame technieken en oplossingen. De ambitie is om van Buiksloterham een circulaire wijk te maken. Het transformatiegebied wordt ontwikkeld in samenhang met omliggende buurten. Dit project is ingediend door Gemeente Amsterdam.

Ecowijk Soesterhof (Amersfoort)

Het Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO)-project [Ecowijk Soesterhof](#) heeft tot doel om een (nagenoeg) zelfvoorzienende, CO2-neutrale wijk met grote sociale cohesie te realiseren. In ontwikkeling zijn: de opslag van energie (*smart grid* met batterij en waterstof), blauwe diensten (seizoensberging water) in een klimaatrobuuste gezamenlijke tuin, en een zo laag mogelijke afvalberg. Ecowijk Soesterhof is op zichzelf een nominatie waard, maar het initiatief staat tevens symbool voor een trend waarin bottom-up duurzaam ontwikkeld wordt. Dit project is ingediend door Vereniging Soesterhof.

Schiphol Trade Park (Haarlemmermeer)

[Schiphol Trade Park \(STP\)](#) is als bedrijventerrein een opvallende nominatie. De ambities van STP om het meest duurzame en innovatieve *business park* van Europa te worden zijn indrukwekkend. STP heeft oog voor de menselijke maat, neemt circulariteit als basis en stelt steeds strengere duurzaamheidseisen aan ontwikkelaars. STP wil voor duurzaamheid vooroplopen en schept met een innovatiefonds letterlijk ruimte voor innovatie. Dit project is ingediend door SADC.

Afwegingen van de jury

De jury waardeert de innovatieve manier waarop in Schiphol Trade Park geprobeerd wordt om dit *business park* onder de rook van de luchthaven duurzaam te ontwikkelen. Met de inzet van data tot olifantsgras en door bijvoorbeeld in te zetten op een energieneutraal gebied met behulp van restwarmte van een datacenter. Het Trade Park in de polder bij Hoofddorp is nog jong en de duurzame ambities zijn groot. Op het vlak van sociale duurzaamheid staan volgens de jury nog wel vragen open.

De diepgang en energie van onderop bij Soesterhof spreekt zeer aan en is hard nodig om stappen voorwaarts te zetten. Het laat zien dat de samenleving op onderdelen sneller wil dan de instituties aankunnen. De bewoners hebben laten zien over het nodige doorzettingsvermogen – en de kennis – te beschikken om het hof samen te ontwikkelen. De jury is daar zeer enthousiast over, ook vanwege de procesmatige insteek omdat de initiatiefnemers Soesterhof duurzamer willen blijven maken door nieuwe of betere oplossingen in te passen. De nominatie is een hart onder de riem van andere bewonersinitiatieven die hun eigen duurzame gemeenschap willen bouwen.

Bij Buiksloterham spreken de schaal, de programmatische en adaptieve aanpak en ruimte voor experiment zeer tot de verbeelding. De gemeente Amsterdam zet een norm bij de opgaven waar we voor staan voor een doelgerichte en ‘open’ aanpak te kiezen waarbij denken en doen hand in hand gaan. Het adagium ‘leren door te doen’ wordt hier in praktijk gebracht en dat met een forse opgave: een

vervuld bedrijventerrein omvormen naar dé circulaire stadswijk van Nederland. En die ambitie begint zichtbaar te worden. Door inzet van een digitale materialenbank, een fysieke materialenhub, innovatieve GFE vermalers in hoogbouw, de duurzame gebouwen en hoge mate van hergebruik van materialen in de openbare ruimte en innovaties op het gebied van onder meer energie en water, dit project is een voorbeeld hoe we echt een slag kunnen slaan in duurzaam ontwikkelen. En dit geldt ook op sociaal vlak: alles zit er in, van sociale huur tot vrije sector en van CPO projecten tot wooncoöperaties. Bovendien blijft er in Buiksloterham nadrukkelijk ruimte voor bedrijvigheid waardoor een gemengde woon-werkwijk ontstaat.

De jury wijst uiteindelijk Buiksloterham aan als winnaar van de SKG Award 2022. De winnaar is bekendgemaakt tijdens het SKG Jaarcongres op 31 maart in Den Haag en ontvangt 5000 euro om te besteden aan een duurzaam doel.

Namens de jury van de SKG Award 2022,

Co Verdaas